

**Kúria
ítélete**

Az ügy száma: Bfv.III.29/2025/13.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Bartkó Levente, a tanács elnöke
Dr. Varga Eszter, előadó bíró
Molnár Ferencné dr., bíró
Dr. Hornyák Szabolcs János, bíró
Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2025. április 22.

Az ügy tárgya: költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények

Terhelt(ek): II. rendű

Első fok: Pécsi Járásbíróság, 15.B.329/2024/2., ítélet,
előkészítő ülés, 2024. június 28., jogerő: 2024. június 28.

Az indítvány előterjesztője: a II. rendű terhelt

Az indítvány iránya: a II. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Pécsi Járásbíróság 15.B.329/2024/2. számú ítéletét megváltoztatja.

A II. rendű terhelttel szemben kiszabott 300 (háromszáz) napi tétel, napi tételenként 1.500 (egyezerötszáz) forint, mindösszesen 450.000 (négy százötvenezer) forint pénzbüntetés kiszabására, továbbá a pénzbüntetés átváltoztatására vonatkozó rendelkezést mellőzi.

Egyebekben a megtámadott határozatot hatályában fenntartja.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Pécsi Járásbíróság a 2024. június 28-án meghozott és ugyanakkor jogerős 15.B.329/2024/2. számú ítéletével a II. rendű terheltet költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont], számvitel rendje megsértése büntetében [Btk. 403. § (1) bekezdés a) pont], magánokirat felhasználása vétségében [Btk. 345. § (1) bekezdés, (3) bekezdés] és közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] mondta ki bűnösnek. Ezért őt halmazati büntetésül 2 év, végrehajtásában 5 év próbaidőre felfüggesztett börtön fokozatú szabadságvesztésre és 300 napi tétel, napi tételenként 1.500 forint, összesen 450.000 forint pénzbüntetésre ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtása esetén legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett a bűnügyi költség viseléséről.

II.

- [2] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a II. rendű terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerinti okból.
- [3] Indokai szerint törvénysértő a kiszabott pénzbüntetés, mivel estében hiányzik a Btk. 50. § (2) bekezdése szerinti feltétel.
- [4] Kifejtette, hogy a jogerős ítélet a személyi körülményei között rögzíti, hogy korábbi szabadságvesztés büntetése letöltésének megkezdése előtt munkahellyel, jövedelemmel nem rendelkezett, valamint vagyontalan.
- [5] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatot változtassa meg akként, hogy mellőzze a pénzbüntetést.
- [6] A Legfőbb Ügyészség BF.79/2025/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaposnak tartotta.
- [7] Álláspontja szerint a Btk. 50. § (2) bekezdésében felsorolt törvényi feltételek közül hiányzik, hogy a terheltnek megfelelő jövedelme vagy vagyona legyen, mivel a cselekmény elbírálása idején munkanélküli és vagyontalan volt, éppen a más ügyben kiszabott szabadságvesztés büntetését töltötte.
- [8] Ezért indítványozta, hogy a Kúria a Pécsi Járásbíróság 15.B.329/2024/2. számú ítéletét változtassa meg akként, hogy a II. rendű terhelttel szemben kiszabott pénzbüntetést mellőzze, egyebekben az ítéletet hatályában tartsa fenn.

III.

- [9] A felülvizsgálati indítvány alapos.
- [10] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szemben jogi – nem ténybeli – okból terjeszthető elő. Kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.
- [11] A Be. 650. § (2) bekezdése szerint felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható.
- [12] A Be. 659. § (1) bekezdése értelmében a jogkövetkeztetések – így a bűnösség vagy a jogi minősítés megállapításának – helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.
- [13] A Kúria a jogerős ügydöntő határozatot – az eljárási szabálysértések kivételével – csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében, és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül [Be. 659. § (5) bekezdés].
- [14] A felülvizsgálati indítvány kizárólag a pénzbüntetés kiszabását kifogásolja, és annak mellőzését célozza.
- [15] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a büntetőjog más szabályának megsértése miatt a bíróság törvénysértő büntetést szabott ki.
- [16] A kiszabott büntetés törvényessége kérdésében csak akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a kiszabott büntetés, illetve annak neme és mértéke a büntetőtörvény valamely mérlegelést nem tűző rendelkezésébe ütközik (BH 2012.239.).

[17] Ilyennek tekintendő, hogy ha a bíróság valamely törvényi feltételhez kötött büntetést annak hiányában szab ki. Amennyiben a törvény egy büntetés alkalmazásához konjunktív (összekapcsoló) feltételeket határoz meg, egy feltétel hiánya már a büntetés törvénysértő voltát eredményezi.

[18] A Btk. 50. § (1) bekezdése szerint a pénzbüntetést úgy kell kiszabni, hogy – figyelemmel a bűncselekmény tárgyi súlyára – meg kell állapítani a pénzbüntetés napi tételeinek számát, és – az elkövető vagyoni, jövedelmi, személyi viszonyaihoz és életviteléhez mérten – az egy napi tételnek megfelelő összeget. E törvényhely (2) bekezdése szerint, akit haszonszerzés céljából elkövetett bűncselekmény miatt határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítélnék, ha megfelelő jövedelme vagy vagyona van, pénzbüntetésre is kell ítélni.

[19] A törvény tehát egyértelmű különbséget tesz a Btk. 50. § (1) bekezdése alapján a bíróság mérlegelése alapján kiszabható, illetve a (2) bekezdése szerinti – kötelezően kiszabandó – pénzbüntetés között; objektív feltételekhez kizárólag az utóbbit köti.

[20] Az ítélkezési gyakorlat szerint a Btk. 50. § (1) bekezdésén alapuló pénzbüntetés kiszabásának a megfelelő kereset, jövedelem vagy vagyon megléte nem általános feltétele (Kúria Bfv.II.538/2014/9., BH 2015.25.I., Bfv.II.1523/2014/10.). A Btk. 50. § (1) bekezdésében meghatározott pénzbüntetés kiszabása során az egy napi tétel összegének meghatározásakor figyelemmel kell ugyan lenni az elkövető vagyoni, jövedelmi, személyi viszonyaira és életvitelére, ám törvényi megszorítás hiányában közömbös ezek „megfelelősége”.

[21] Ezzel ellentétben a Btk. 50. § (2) bekezdése alapján a pénzbüntetés kiszabása kötelező, de csak két, konjunktív feltétel egyidejű fennállása esetén; az egyik feltétel, hogy a terhelt a bűncselekményt haszonszerzés érdekében követte el, a másik pedig az, hogy megfelelő vagyonnal vagy jövedelemmel rendelkezik.

[22] A jogerős tényállás szerint 2018. évben a terhelt elhatározta, hogy egyéni vállalkozása adófizetési kötelezettségét valótlan tartalmú számlák könyvelésbe történő beállításával és az adóbevallásokban történő szerepeltetésével jogosulatlanul csökkenteni fogja. A valótlan tartalmú számlák beszerzése érdekében felvette a kapcsolatot a II. rendű terhelttel annak érdekében, hogy a cég1 nevében kiállított valótlan tartalmú számlákat szerezzen. Az I. rendű egyéni vállalkozó terhelt annak ellenére, hogy tisztában volt azzal, hogy a számlák tartalma a valóságnak nem felel meg, abból a célból, hogy ezáltal rendszeres haszonra tegyen szert, egyéni vállalkozói könyvelésébe beállította és adóbevallásiban szerepeltette a cég1 nevében a II. rendű terhelt által kiállított valótlan tartalmú számlákat. Az I. rendű terhelt a valótlan tartalmú számláknak az egyéni vállalkozói könyvelésébe történő beállításával és adóbevallásokban történő szerepeltetésével az adóhatóságot a költségvetésbe történő befizetési kötelezettsége tekintetében tévedésbe ejtette, az adóhatóság felé valótlan tartalmú nyilatkozatot tett, és ezzel 2018. január hónaptól 2018. december hónapig terjedően általános forgalmi adó adónemben a költségvetésnek összesen 13.842.000 forint vagyoni hátrányt okozott, mely nem térült meg. Ehhez a cég1 nevében eljáró II. rendű terhelt a számlák kibocsátásával és átadásával neki szándékosan segítséget nyújtott.

[23] A haszonszerzési célzat – mint a Btk. 50. § (2) bekezdésén alapuló pénzbüntetés kiszabásának egyik feltétele – tehát a II. rendű terhelt tekintetében fennállt, a másik feltétele – a terhelt megfelelő vagyona vagy jövedelme – azonban nem.

[24] A Kúria rámutat arra, hogy a személyi körülmények tényei természetüknél fogva egyezést mutatnak a (történeti) tényállás tényeivel, így a Be. 659. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban irányadónak tekintendők. A nem támadható tényállás alatt az ún. történeti tényeknek és a terhelt ugyancsak bizonyítást igénylő személyi – ideértve a

jövedelmére (keresetére) és vagyonára vonatkozókat is – körülményeinek együttesét kell érteni (Kúria Bfv.II.780/2016/20).

[25] A pénzbüntetés Btk. 50. § (2) bekezdésében szereplő megfelelő jövedelem, vagyon vagy kereset feltétel vonatkozásában a megfelelés megállapítása bírói mérlegelés tárgya, így felülvizsgálat alapjául csak az szolgálhat, ha az irányadó tényállás alapján a jogerős ügydöntő határozat meghozatalakor a terheltnek keresete, jövedelme vagy vagyona egyáltalán nem volt.

[26] Az elsőfokú ítélet a II. rendű terhelt személyi körülményei körében a következőket állapította meg: szabadságvesztés büntetése letöltése megkezdése előtt munkahellyel, jövedelemmel nem rendelkezett. Vagyontalan, tartozása a NAV felé 900.000 forint {Pécsi Járásbíróság 15.B.329/2024/2. számú ítélet [4] bekezdés}.

[27] A bíróság tehát e körben ítéletében kifejezetten azt rögzítette, hogy a II. rendű terhelt aktuálisan nem rendelkezik jövedelemmel, korábbi jövedelméből – vagy más úton – pedig nem szerzett vagyont. Ebből következik, hogy a II. rendű terhelt a jogerős ítéleti tényállás szerint az ítélet meghozatalakor sem jövedelemmel, sem vagyonnal nem rendelkezett, azaz a Btk. 50. § (2) bekezdése szerinti kötelező pénzbüntetés kiszabásának másik törvényi feltétele hiányzik.

[28] Kétségtelen, hogy a bíróság az ítéletében nem hivatkozott a Btk. 50. § (2) bekezdésére, azonban a Pécsi Járási Ügyészség Gazd.B.2369/2019/26. számú vádiratában a II. rendű terhelttel szemben indítványozott pénzbüntetés alapjául a Btk. 50. § (2) és (3) bekezdését jelölte meg.

[29] A 2024. június 28. napján megtartott előkészítő ülésen az ügyészség a mértékes indítványát a vádban írtakkal egyezően fenntartotta. A II. rendű terhelt elismerte a bűncselekmény elkövetését a vádirati tényállással egyezően, a tárgyaláshoz való jogáról lemondott. A bíróság a II. rendű terhelt beismerő nyilatkozatát elfogadta, és a II. rendű terhelt büntetőügyét elkülönítette (Pécsi Járásbíróság 15.B.176/2024/12. számú jegyzőkönyv 1. oldal 8. bekezdés, 3. oldal utolsó előtti bekezdés és 4. oldal 2. bekezdéstől az utolsó bekezdésig).

[30] A Be. 565. § (2) bekezdése alapján, ha a bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot az előkészítő ülésen fogadta el, nem szabhat ki súlyosabb büntetést, illetve nem alkalmazhat súlyosabb intézkedést, mint amelyet a vádirat, illetve az 502. § (1) bekezdése alapján előterjesztett indítvány tartalmaz.

[31] Mindezekből megállapítható, hogy a szabadságvesztés büntetés mellett a pénzbüntetés kiszabására a Btk. 50. § (2) bekezdése és (3) bekezdése alapján került sor.

[32] Következésképpen az eljáró bíróság anyagi jogszabályt sértett, amikor a törvényi feltételek hiányában – megfelelő jövedelem vagy vagyon megléte – a II. rendű terheltet pénzbüntetésre is ítélte.

[33] Tehát a pénzbüntetésre is ítélesnek a Btk. 50. § (2) bekezdésben írt törvényi feltételei maradéktalanul nem álltak fenn, ezért az törvénysértő.

[34] Ekként a Kúria – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a II. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Be. 662. § (2) bekezdés b) pont második fordulatára figyelemmel a felülvizsgálattal megtámadott határozatot megváltoztatta, egyebekben pedig a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[35] *A döntés elvi tartalma*

A Btk. 50. § (2) bekezdése alapján a pénzbüntetés kiszabása kötelező, de csak két, konjunktív feltétel egyidejű fennállása esetén; az egyik feltétel, hogy a terhelt a bűncselekményt

haszonszerzés érdekében követte el, a másik pedig az, hogy megfelelő vagyonnal vagy jövedelemmel rendelkezik.

IV.

[36] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[37] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2025. április 22.

Dr. Bartkó Levente s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Eszter s.k. előadó bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. bíró, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

BÉ